

Jak założyć żłobek, klub dziecięcy lub zatrudnić nianię

- Jak założyć i prowadzić żłobek po zmianie przepisów
- Kto i na jakich zasadach może założyć klub dziecięcy
- Kogo gmina może zatrudnić jako dziennego opiekuna
- Jak otrzymać dofinansowanie do legalnego zatrudnienia niani
- Jak przekształcić żłobek, aby działał zgodnie z nowymi przepisami
- Akty prawne (ustawa wraz z rozporządzeniami)

SPIS TREŚCI

Jak założyć i prowadzić żłobek po zmianie przepisów	3
Wniosek o wpis do rejestru	4
Konieczność wniesienia opłaty	5
Wizytacja lokalu obowiązkowa	5
Publikacja rejestru	5
Odmowa wpisu i zmiany w rejestrze	5
Godziny opieki	6
Opłaty ponoszą rodzice	7
Opieka, wychowanie i edukacja	7
Kwalifikacje kadry	7
Wyższe wymagania wobec dyrektora	9
Wymagania sanitarne	9
Kto i na jakich zasadach może założyć klub dziecięcy	9
Opieka od 1. roku życia	10
Dokumenty organizacyjne klubu	10
Kwalifikacje zawodowe opiekunów	11
Obowiązkowy rejestr	12
Uprawnienia kontrolne gminy	12
Jak zorganizowanie żłobka lub klubu dziecięcego może zwiększyć fundusz socjalny pracodawcy	13
Wyższy odpis	14
Konieczne zmiany w regulaminie	14
Rejestracja w gminie	14
Kogo gmina może zatrudnić jako dziennego opiekuna dzieci	15
Doświadczenie lub szkolenie	15
Umowa z gminą	17
Obowiązki dziennego opiekuna	18
Ograniczona liczba dzieci pod opieką ..	19
Jak otrzymać dofinansowanie do legalnego zatrudnienia niani	20
Umowa uaktywniająca z nianią	21
ZUS opłaci składki od minimalnej płacy	22
Utrata pracy nie pozbawia od razu pomocy	23
Można korzystać tylko z jednej ulgi	24
Jak przekształcić żłobek, aby działał zgodnie z nowymi przepisami	24
Dwie grupy pracowników	25
Rady muszą podjąć uchwały	25
Jak gmina będzie kontrolować działalność żłobków, klubów dziecięcych oraz dziennych opiekunów	26
Rejestr żłobków i klubów dziecięcych	26
Wykaz dziennych opiekunów	27
Sprawowanie nadzoru	27
Efekty kontroli	28
Sprawozdanie dla wojewody	29
Jak gminy mogą zdobyć dodatkowe fundusze na żłobki, kluby dziecięce i dziennych opiekunów	29
Składanie wniosku	32
Ocena ofert	32
Pytania i odpowiedzi	34
USTAWA z 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3	39
Rozporządzenie ministra pracy i polityki społecznej z 25 marca 2011 r. w sprawie zakresu programów szkoleń dla opiekuna w żłobku lub klubie dziecięcym, wolontariusza oraz dziennego opiekuna	64
Rozporządzenie ministra pracy i polityki społecznej z 25 marca 2011 r. w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych dotyczących żłobków i klubów dziecięcych	67

GAZETA PRAWNA

Adres redakcji: 01-042 Warszawa, ul. Okopowa 58/72

tel. (22) 530 40 40; www.gazetaprawna.pl

Redakcja: Małgorzata Jankowska; DTP: Agnieszka Borek

Biuro Obsługi Klienta: 05-270 Marki, ul. Okólna 40

tel. (22) 761 30 30, 0 801 62 66 66; e-mail: bok@infor.pl

© Copyright by INFOR Biznes Sp. z o.o.

ISBN 978-83-61957-63-8

Wydanie I/2011, kwiecień 2011 r.

Jak założyć żłobek, klub dziecięcy lub zatrudnić nianię

Ustawa z 4 lutego 2011 roku o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 wprowadza różnorodne formy opieki nad małymi dziećmi. Mają one ułatwiać rodzicom godzenie obowiązków rodzicielskich i pracowniczych, w tym przyspieszać powrót matek do pracy po urodzeniu dziecka.

Jak założyć i prowadzić żłobek po zmianie przepisów

Obowiązujące od 4 kwietnia przepisy tzw. ustawy żłobkowej pozbawiają żłobki statusu zakładów opieki zdrowotnej. Nie będą więc już zobowiązane do przestrzegania rygorystycznych przepisów dotyczących warunków pobytu dzieci oraz zatrudnienia i zasad wynagradzania kadry, które obowiązują placówki medyczne, np. szpitale.

Konieczność spełniania wymagań określonych dla zakładów opieki zdrowotnej spowodowała, że założenie i prowadzenie żłobka było kosztowne i skomplikowane. Wprowadzone w ustawie regulacje dotyczące działalności żłobków mają spowodować, że łatwiej będzie je zakładać. Nie oznacza to jednak, że żłobki będą całkowicie zwolnione ze spełniania określonych standardów. Wymagania lokalowe i sanitarne dotyczące żłobków i klubów dziecięcych, określone zostały w rozporządzeniu minister pracy i polityki społecznej (patrz str. 67).

Zgodnie z nową ustawą prawo do zakładania i prowadzenia żłobków mają:

- gminy,
- osoby fizyczne,
- osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej.

Gmina będzie mogła prowadzić żłobek w formie gminnej jednostki budżetowej. Do jego utworzenia potrzebna więc będzie uchwała radnych.

Wniosek o wpis do rejestru

Prowadzenie żłobka będzie działalnością regulowaną w rozumieniu przepisów o swobodzie gospodarczej i w związku z tym wymaga wpisu do rejestru prowadzonego przez gminę właściwą ze względu na miejsce jego prowadzenia. To oznacza też, że podmiot, który chce prowadzić taką działalność, aby uzyskać wpis do rejestru, musi przestrzegać zasad i wymagań zawartych w tzw. ustawie żłobkowej.

Uzyskanie wpisu wymaga złożenia pisemnego wniosku i dołączenia do niego odpowiednich dokumentów. Należą do nich:

- wyciąg z rejestru publicznego potwierdzający status podmiotu, jeżeli żłobek zakłada osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej,
- oświadczenie o numerze identyfikacyjnym REGON i identyfikacji podatkowej NIP,
- oświadczenie o spełnianiu warunków lokalowych,
- w przypadku osoby fizycznej oświadczenie o niekaralności za przestępstwo popełnione umyślnie.

Natomiast do wglądu przez urzędników gminy należy przedstawić:

- dokument stwierdzający tytuł prawny do lokalu, w którym ma być prowadzona opieka, np. akt notarialny ustanawiający akt własności, umowa najmu lokalu, wypis z ksiąg wieczystych,
- dowód osobisty lub inny dokument potwierdzający tożsamość – w przypadku osoby fizycznej.

Konieczność wniesienia opłaty

Za wpis do rejestru trzeba będzie zapłacić. Obowiązek ten dotyczy wszystkich podmiotów, które mogą prowadzić żłobek, z wyjątkiem gmin. Podmiot zakładający żłobek musi więc przedstawić do wglądu dowód wniesienia na konto gminy opłaty rejestracyjnej lub dołączyć jego kopię do wniosku.

Wysokość opłaty zostanie określona przez radnych gminy w uchwale. Przepisy określają, że może to być maksymalnie 50 proc minimalnego wynagrodzenia za pracę. Będzie to opłata jednorazowa. Zmiany danych zgłaszanych do rejestru oraz wykreślenie żłobka z rejestru są już zwolnione z opłaty.

Ważne! Art. 60¹ Kodeksu wykroczeń przewiduje, że prowadzenie działalności gospodarczej, która jest działalnością regulowaną, bez uzyskania wpisu do rejestru jest zagrożone karą ograniczenia wolności lub grzywną.

Wizytacja lokalu obowiązkowa

Przed dokonaniem wpisu do rejestru wójt, burmistrz lub prezydent miasta przeprowadza wizytację lokalu, w którym ma być sprawowana opieka, co ma służyć sprawdzeniu, czy zapewnia on bezpieczne i higieniczne warunki wychowania i opieki. Jeśli jej wyniki będą zadowalające i podmiot ubiegający się o wpis przedłożył wszystkie wymagane dokumenty, gmina dokonuje wpisu do rejestru. Zgodnie z ustawą zawiera on następujące dane:

- nazwę lub imię i nazwisko oraz siedzibę lub adres podmiotu prowadzącego żłobek,
- numer NIP i REGON podmiotu prowadzącego żłobek,
- miejsce prowadzenia żłobka lub klubu dziecięcego.

Publikacja rejestru

Rejestr ten będzie opublikowany na stronie Biuletynu Informacji Publicznej gminy. Podmiot prowadzący żłobek otrzyma też zaświadczenie potwierdzające wpis do rejestru, które zawierać będzie:

- nazwę organu, który dokonał wpisu do rejestru,
- datę i numer wpisu do rejestru,
- formę organizacyjną opieki oraz jej nazwę,
- nazwę lub imię i nazwisko podmiotu prowadzącego żłobek,
- miejsce prowadzenia żłobka.

Odmowa wpisu i zmiany w rejestrze

W określonych przypadkach gmina będzie też miała prawo odmówić wpisu do rejestru. Nastąpi to, gdy podmiot ubiegający się o uzyskanie wpisu nie spełnia

warunków wymaganych do założenia i prowadzenia żłobka lub wobec przedsiębiorcy wydane zostało prawomocne orzeczenie zakazujące prowadzenia działalności objętej wpisem.

Natomiast wykreślenie z rejestru nastąpi: na wniosek samego podmiotu prowadzącego żłobek w sytuacji nieusunięcia przez niego w wyznaczonym terminie nieprawidłowości w prowadzeniu żłobka, wykrytych w trakcie kontroli oraz w przypadku przedstawienia informacji niezgodnych ze stanem faktycznym we wniosku lub dołączonych do niego dokumentach.

Podmiot dokonujący wpisu musi też informować gminę o każdej zmianie danych zamieszczonych we wniosku lub dokumentach w ciągu 14 dni od ich zaistnienia. Z kolei gmina po otrzymaniu takich informacji musi dokonać zmian w rejestrze oraz wystawić nowe zaświadczenie uwzględniające te modyfikacje.

Ponadto w celach organizacyjnych ustawa dopuszcza też możliwość łączenia żłobków w zespół.

Przykład 1 Łączenie żłobków w zespół

Gmina prowadzi trzy żłobki. Aby ograniczyć koszty związane z ich funkcjonowaniem chce je połączyć w zespół żłobkowy. Jak powinna to zrobić? Gminy, osoby fizyczne, osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej mogą dla celów organizacyjnych połączyć żłobki w zespół żłobków lub mogą też tworzyć zespół żłobków i klubów dziecięcych oraz określić zasady ich funkcjonowania. Dyrektorem takiego zespołu może zostać dyrektor żłobka lub osoba kierująca pracami klubu dziecięcego. Przepisy wymagają dodatkowo, aby dyrektorem była osoba, która posiada co najmniej roczne doświadczenie w kierowaniu żłobkiem lub klubem dziecięcym. Każdy żłobek wymaga jednak odrębnego wpisania do rejestru. Nie jest do niego natomiast wpisywany zespół. Każdy żłobek musi mieć nadany odrębny statut. Ponadto gmina może tworzyć zespół w formie gminnych jednostek budżetowych. To oznacza, że powołanie zespołu będzie wymagało podjęcia przez radnych gminy uchwały w tej sprawie.

Godziny opieki

W żłobku opieka może być sprawowana nad dzieckiem od ukończenia przez nie 20. tygodnia życia do końca roku szkolnego, w którym kończy 3 lata. W wyjątkowych sytuacjach, gdy niemożliwe lub utrudnione jest objęcie dziecka wy-

chowaniem przedszkolnym, czas ten może być przedłużony do końca roku szkolnego, w którym dziecko osiąga 4 rok życia. Rodzic musi jednak złożyć podmiotowi sprawującemu opiekę oświadczenie o zaistniałych przeszkodach.

Przepisy ustawy dopuszczają, że dziecko będzie mogło przebywać w żłobku przez 10 godzin dziennie, ale w uzasadnionych przypadkach i za dodatkową opłatą ten czas może być wydłużony.

Oplaty ponoszą rodzice

Ustawa przewiduje dwa sposoby ustalania opłat za pobyt w żłobku oraz wyżywienie dzieci uzależnione od podmiotu, który je prowadzi. Jeżeli jest to gmina, opłaty są ustalane w uchwale radnych, oni też mogą określić zasady całkowitego lub częściowego zwolnienia rodziców z ponoszenia opłat. W przypadku pozostałych podmiotów prowadzących mają oni prawo swobodnego ustalania wysokości pobieranych opłat.

Podmiot, który prowadzi żłobek, musi nadać mu statut. Powinny być w nim zawarte informacje dotyczące w szczególności nazwy i miejsca prowadzenia żłobka, jego zadań oraz warunków przyjmowania dzieci i zasady ustalania opłat za ich pobyt oraz wyżywienie w przypadku ich nieobecności. Kolejnym dokumentem, który będzie potrzebny do prowadzenia żłobka, jest regulamin organizacyjny zawierający, m.in. informacje o godzinach jego otwarcia, o obowiązkach pracowników.

Opieka, wychowanie i edukacja

Działający na nowych zasadach żłobek musi zapewnić uczęszczającym do niego dzieciom opiekę w warunkach bytowych zbliżonych do warunków domowych. Do jego zadań należy też:

- zagwarantowanie dziecku właściwej opieki pielęgnacyjnej oraz edukacyjnej przez prowadzenie zajęć zabawowych z elementami edukacji,
- prowadzenie zajęć opiekuńczo-wychowawczych i edukacyjnych, uwzględniających rozwój psychomotoryczny dziecka, właściwy do jego wieku.

Kwalifikacje kadry

Gwarancją prawidłowego wykonywania wymienionych zadań są określone w ustawie wymagania dotyczące kwalifikacji, jakie musi spełniać personel opiekuńczy żłobka.

I tak, aby zostać opiekunem dziecięcym, potrzebne są kwalifikacje w jednym z następujących zawodów: pielęgniarki, położnej, opiekunki dziecięcej, nauczyciela wychowania przedszkolnego, nauczyciela edukacji wczesnoszkolnej lub pedagoga opiekuńczo-wychowawczego.